

C-181/20. sz. ügy**Az előzetes döntéshozatal iránti kérelemről a Bíróság eljárási szabályzata
98. cikkének (1) bekezdése alapján készített összefoglalás****A benyújtás napja:**

2020. április 24.

A kérdést előterjesztő bíróság:

Nejvyšší soud (Cseh Köztársaság)

Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:

2020. március 12.

Felperes:

VYSOČINA WIND a.s.

Alperes:

Česká republika – Ministerstvo životního prostředí

Az alapeljárás tárgya

Az elektromos és elektronikus berendezések hulladékairól szóló, 2012. július 4-i 2012/19/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2012. L 197., 38. o.; a továbbiakban: 2012/19 irányelv) 13. cikkének értelmezése.

Az uniós jog megsértésével magánszemélynek okozott kárért való tagállami felelősség

Az előzetes döntéshozatalra utalás tényállása és jogi háttere

Az Európai Unió működéséről szóló szerződés (a továbbiakban: EUMSZ) 267. cikke

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

1. Úgy kell-e értelmezni a használt elektromos és elektronikus berendezésekről szóló, 2012. július 4-i 2012/19/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv

13. cikkét, hogy azzal ellentétes, ha valamely tagállam az elektromos és elektronikus berendezések 2013. január 1-jét megelőzően forgalomba hozott fotovoltaiikus panelekből keletkezett hulladékai gyűjtése, kezelése, hasznosítása és környezetvédelmi szempontból megfelelő ártalmatlanítása költségeinek finanszírozására a felhasználókat, nem pedig a gyártókat kötelezi?

2. Az első kérdésre adott igenlő válasz esetén: az uniós jog megsértésével magánszemélynek okozott kárért való tagállami felelősséget megalapozó feltételek megítélése szempontjából van-e jelentősége annak az alapügyben szóban forgóhoz hasonló körülménynek, hogy e tagállam a fotovoltaiikus panelekből származó hulladékok finanszírozásának módját saját maga határozta meg még azon irányelv elfogadását megelőzően, amely alapján a fotovoltaiikus panelek az uniós jog hatálya alá kerültek, és amely a gyártókat kötelezte a vonatkozó költségek viselésére azon panelek tekintetében is, amelyeket az irányelv átültetési határidejét (és az uniós jog szintű szabályozás elfogadását) megelőzően hoztak forgalomba?

Az uniós jog vonatkozó rendelkezései

2012/19 irányelv, 12. cikk (4) bekezdése, 13. és 24. cikk

Az Európai Unióról szóló szerződés 5. cikke

A vonatkozó nemzeti szabályozás

A Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů (a hulladékokról és egyes más törvények módosításáról szóló 185/2001. sz. törvény) (a továbbiakban: hulladékokról szóló törvény), 37p. és 37h. §

Az uniós jog és a nemzeti jog rövid ismertetése

- 1 A 2012/19 irányelv 13. cikke előírja a tagállamok számára, hogy gondoskodjanak arról, hogy a 2005. augusztus 13-át követően forgalomba hozott elektromos és elektronikus berendezések hulladékai gyűjtésének, kezelésének, hasznosításának és környezetvédelmi szempontból megfelelő ártalmatlanításának (a továbbiakban: hulladékgazdálkodás) költségeit a gyártók viseljék. Az úgynevezett hulladékká vált régebbi berendezésekkel, azaz az ezen időpontot megelőzően forgalomba hozott termékekből keletkezett hulladékokkal való gazdálkodást régi termékek új termékekre való cseréje esetében ezen új termékek gyártói (amennyiben a tagállamok e kötelezettséget nem a felhasználókkal szemben írták elő), a többi hulladékká vált régebbi berendezés esetében pedig azok felhasználói finanszírozzák. E kötelezettség, amelyet már az elektromos és elektronikus berendezések hulladékairól szóló, 2002. január 27-i 2003/96/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2003. L 283., 51. o.; magyar nyelvű különkiadás 9. fejezet, 1. kötet, 405. o.; helyesbítés: HL 2017. L 5., 23. o.; a

továbbiakban: eredeti 2002. évi irányelv) megállapított, végső soron a fotovoltaikus panelek hulladékaira is alkalmazandó. A 2012/19 irányelv átültetésére előírt határidő 2014. február 14-én járt le.

- 2 A Cseh Köztársaság a hulladékokról szóló törvény elfogadásával teljesítette az eredeti 2002. évi irányelvből eredő kötelezettségeit. 2012-ben – még a 2012/19 irányelv elfogadását megelőzően – új 37p. §-t iktattak be e törvénybe, amellyel a fotovoltaikus panelek hulladékaival való gazdálkodás finanszírozási mechanizmusát hozták létre. E rendelkezés szerint a 2013. január 1-jét megelőzően forgalomba hozott fotovoltaikus panelek hulladékaival való gazdálkodás finanszírozására vonatkozó kötelezettség a naperómű üzemeltetőjét terheli, és azt újrahasznosítási díj egyenlő részletekben történő megfizetésével kell teljesíteni. E célból a naperóművek üzemeltetőit arra kötelezték, hogy legkésőbb 2013. június 30-ig megállapodást kössenek egy közös finanszírozási rendszert biztosító szervezettel, oly módon, hogy e finanszírozás legkésőbb 2019. január 1-jétől biztosítva legyen. A 2013. január 1-jét követően forgalomba hozott fotovoltaikus panelek tekintetében e kötelezettség pedig a gyártókat terheli.

A tényállás és az alapeljárás rövid bemutatása

- 3 A felperes üzemelteti a „Vranovská ves II” naperóművet. Ezt az erőművet 2009-ben helyezték üzembe, 2005. augusztus 13-át követően, de mindenesetre 2013. január 1-jét megelőzően forgalomba hozott fotovoltaikus panelek felhasználásával. Ezért a hulladékokról szóló törvény 37p. §-ának megfelelően a felperes szerződéseket kötött az érintett jogalanyokkal, amelyek alapján 2015-ben és 2016-ban e jogalanyoknak három részletben összesen 1 613 773,24 CZK összeget fizetett ki a fotovoltaikus panelek elektromos hulladékaival kapcsolatos újrahasznosítási díjként.
- 4 A felperes úgy véli, hogy a Cseh Köztársaság nem megfelelően ültette át a 2012/19 irányelvet, mivel ezen irányelv 13. cikkének megfelelően a gyártónak, és nem a felhasználónak kell a 2005. augusztus 13-át követően forgalomba hozott fotovoltaikus panelek hulladékaival való gazdálkodást finanszíroznia. Következésképpen a felperest kár éri, mivel a hulladékokról szóló törvény továbbra is hatályos 37p. §-a értelmében a felperesnek 2014. február 14-ét (az átültetési határidő lejártát) követően is meg kell fizetnie az újrahasznosítási díjat, amelyet az uniós jog alapján a gyártónak kell fizetnie. Ezen okból a felperes keresetet nyújtott be a Cseh Köztársasággal szemben az uniós jog megsértésével okozott kár megtérítése iránt, amelynek értéke megfelel az 1 613 773,24 CZK összegű díjnak.
- 5 A Cseh Köztársaság úgy véli, hogy a gyártókat a panelek hulladékaival való gazdálkodás finanszírozásával kapcsolatosan terhelő kötelezettségnek az átültetési határidő lejártát követően (2014. február 14.) forgalomba hozott fotovoltaikus panelekre kell vonatkoznia, mivel az ilyen kötelezettség visszamenőleges hatályú előírása elfogadhatatlan, visszaható hatályú jogérvényesülésnek, valamint ezzel

kapcsolatban a bizalomvédelem és a jogbiztonság általános jogelve megsértésének minősülne. Az alperes ezt követően arra hivatkozik, hogy a 2005 és 2013 közötti időszakban fotovoltaikus paneleket forgalomba hozó számos gyártó már nem létezik, és ezért már nem lehet őket a hulladékgazdálkodás finanszírozására kötelezni. Végül az alperes rámutat, hogy a lefolytatott EU Pilot eljárás keretében az Európai Bizottság semmilyen kötelezettségszegést nem állapított meg a 2012/19 irányelv 13. cikkének átültetése tekintetében, és ennél fogva a Cseh Köztársasággal szemben az uniós jogból eredő tagállami kötelezettségek megszegése miatt semmilyen eljárás nem folyik.

- 6 Az Obvodní soud pro Prahu 10 (prágai 10. sz. kerületi bíróság, Cseh Köztársaság) első fokon eljáró bírósággént 2018. április 6-i ítéletével helyt adott a keresetnek. Ezen ítéletet a Městský soud v Praze (prágai városi bíróság, Cseh Köztársaság) 2018. november 14-i ítélete helyben hagyta. A Cseh Köztársaság a Městský soud v Praze (prágai városi bíróság) ítéletével szemben felülvizsgálati kérelmet nyújtott be a kérdést előterjesztő bírósághoz.

Az előzetes döntéshozatalra utalás indokainak rövid bemutatása

- 7 A jelen ügyben azt a kérdést kell megválaszolni, hogy a Cseh Köztársaság a fotovoltaikus panelek tekintetében megfelelően ültette-e át a 2012/19 irányelv 13. cikkét. E célból meg kell vizsgálni, hogy a 2012/19 irányelv 13. cikkével ellentétes-e az, hogy a tagállam a 2013. január 1-jét megelőzően forgalomba hozott fotovoltaikus panelek hulladékaival való gazdálkodás finanszírozására a naperóművek üzemeltetőit (a felhasználókat), nem pedig a gyártókat kötelezi. Az e kérdésre adott igenlő válasz esetén a hulladékokról szóló törvény 37p. §-a ellentétes lenne az uniós joggal, és meg kellene vizsgálni az uniós jog megsértésével magánszemélynek okozott kárért való tagállami felelősséget. E tekintetben azt a kérdést is fel kell tenni, hogy az alapügyben szóban forgóhoz hasonló körülmények hatással lehetnek-e a tagállami felelősséget keletkeztető esetleges okok megítélésére.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett első kérdésről

- 8 Az alapügyben nem vitatott, hogy a 2012/19 irányelv 13. cikke arra kötelezi a tagállamokat, hogy a 2014. február 14-ét követően forgalomba hozott panelek tekintetében a gyártókat kötelezzék a fotovoltaikus panelek hulladékaival való gazdálkodás finanszírozására. Az sem vitatott, hogy a (2005. augusztus 13-át megelőzően forgalomba hozott) fotovoltaikus panelek hulladékká vált régebbi berendezései esetében a tagállam előírhat ilyen kötelezettséget a felhasználók számára. Kétségek merülnek fel azonban azzal kapcsolatban, hogy kit terhel az említett kötelezettség a 2005. augusztus 13. és 2014. február 14. közötti időszakban forgalomba hozott panelek tekintetében.
- 9 Elsőként ezért arra a kérdésre kell választ adni, hogy a 2014. február 14-ét megelőzően forgalomba hozott fotovoltaikus panelek egyáltalán a 2012/19

irányelv tárgyi hatálya alá tartoznak-e. Ha igen, akkor felmerül a kérdés, hogy a 2015. augusztus 13-át követően forgalomba hozott fotovoltaikus panelek tekintetében a kötelezettség előírása visszaható hatállyal rendelkezik-e, és ha igen, az ilyen visszaható hatály elfogadhatatlan-e. A mindezen kérdésekre adott igenlő válasz esetén végül meg kell vizsgálni, hogy a tagállamnak hogyan kell átültetnie az olyan irányelvet, amely azt a kötelezettséget írja elő számára, hogy elfogadhatatlan visszaható hatállyal rendelkező nemzeti szabályozást fogadjon el.

- 10 A kérdést előterjesztő bíróság megjegyzi, hogy a két fél a hulladékgazdálkodás finanszírozására vonatkozó kötelezettség időpontját és okait illetően eltérő feltevésekből indul ki. Az alsóbb fokú bíróságok és a felperes egyértelműen abból a feltevésből indul ki, hogy a kötelezettség az adott hulladék keletkezésével jön létre. A Cseh Köztársaság szerint ugyanakkor e kötelezettség kétségtelenül már a termék forgalomba hozatalával létrejön. Ebből a szempontból lényegében logikus az eljárásban részt vevő mindkét fél jogi álláspontja. Ha ugyanis a kötelezettség a hulladék keletkezésével jön létre, akkor a 2012/19 irányelv olyan jogi szabályozás elfogadására kötelezi a tagállamokat, amely az uniós jog értelmében nem eredményez visszaható hatályt. E szabályozás ugyanis csak a jövőre nézve vált ki joghatásokat, függetlenül attól, hogy a hulladékgazdálkodás finanszírozására köteles személy kijelölésére ténylegesen az alapján kerül sor, hogy azt a terméket, amelyből a szóban forgó hulladék keletkezett, mikor hozták forgalomba (2005. augusztus 13.). Ha azonban a kötelezettség a termék forgalomba hozatalának időpontjában jön létre, a forgalomba hozatal véglegessé vált, és az ily módon forgalomba hozott termékek hulladékaival való gazdálkodás finanszírozására vonatkozó kötelezettség előírása az irányelv alapján ténylegesen keletkeztethet visszaható hatályt. Ez különösképpen ténylegesen vonatkozhat a múltban keletkezett és már finanszírozott hulladékokra, amelyek esetében így visszamenőlegesen kerülne sor a finanszírozásukért való felelősség másik jogalanyra történő átszállására.
- 11 A kérdést előterjesztő bíróság szerint a hulladékgazdálkodás finanszírozásának kötelezettsége a 2012/19 irányelv értelmében csak akkor jön létre, amikor az elektromos berendezés (fotovoltaikus panel) hulladékká válik. Ezzel szemben helytelennek tűnik az az álláspont, amely szerint a hulladékgazdálkodás finanszírozásának kötelezettsége már a termék forgalomba hozatalával létrejön, többek között azért, mert nem teljesen világos, hogy a hulladék mikor keletkezik. Itt ugyanis valójában feltételről vagy időpontról lenne szó, az így meghatározott kötelezettség pedig a hulladék keletkezésének időpontjáig feltételes és bizonytalan lenne. Ebben az összefüggésben a Cseh Köztársaság érvelése megalapozatlannak tűnik, hiszen ha a hulladék 2014. február 14-ét követően keletkezik, akkor egyáltalán nem lenne szó visszamenőleges hatályú intézkedésről. A kérdést előterjesztő bíróság szerint visszaható hatályról kizárólag abban az esetben lehetne szó, ha a hulladék 2014. február 14-ét megelőzően keletkezik. A 2012/19 irányelv ugyanis egyáltalán nem írja elő, hogy azt az ilyen hulladékokra alkalmazani kellene, és azt sem nem juttatja kifejezésre, hogy az uniós jogalkotó szándéka visszaható hatályú szabályozás elfogadására irányult volna.

- 12 A kérdést előterjesztő bíróság szerint tehát a 2012/19 irányelv 13. cikkének helyes értelmezése az, hogy 2014. február 14-ét követően a nemzeti szabályozás alapján a gyártóknak kell viselniük a 2005. augusztus 13-át követően forgalomba hozott fotovoltaiikus panelekből származó hulladékok ártalmatlanításának költségeit, azonban csak a 2014. február 14-ét követően keletkezett hulladékok tekintetében. Ennek során tehát nem az uniós jog értelmében vett visszaható hatályról van szó, így a visszaható hatály esetleges indokolása feltételeinek vizsgálata nem szükséges. A kérdést előterjesztő bíróság álláspontja szerint ezen értelmezést kell előnyben részesíteni azért is, mert – amint az a fentiekben már kifejtésre került – a 2012/19 irányelvből egyáltalán nem következik az uniós jogalkotó visszaható hatályú szabályozás elfogadására irányuló szándéka.
- 13 A fenti értelmezésre tekintettel a kérdést előterjesztő bíróság szerint arra lehet következtetni, hogy a tagállam nem ültetheti át a 2012/19 irányelv 13. cikkét oly módon, hogy a felhasználókat kötelezi a 2013. január 1-jéig forgalomba hozott fotovoltaiikus panelek hulladékaival való gazdálkodás finanszírozására. Ennélfogva a 2012/19 irányelv Cseh Köztársaság általi átültetése nem tekinthető helyesnek.
- 14 Felmerül azonban a kérdés, hogy elfogadható-e egy másik álláspont is, mégpedig az, hogy a tagállam helyesen ültetheti át a 2012/19 irányelv 13. cikkét oly módon, hogy a felhasználókat kötelezi a 2013. január 1-jéig forgalomba hozott fotovoltaiikus panelek hulladékaival való gazdálkodás finanszírozására, ha figyelembe vesszük az alábbi körülményeket.
- 15 Először is, a kérdést előterjesztő bíróság hivatkozik a Bizottságnak az eredeti 2002. évi irányelv elfogadásával kapcsolatos észrevételeire, amelyek végül arra késztették e szervet, hogy eltekintsen a gyártók hulladékká vált régebbi berendezések finanszírozására való általános kötelezésének elgondolásától. A Bizottság ugyanis arra a következtetésre jutott, hogy az eredeti 2002. évi irányelv átültetési határidejének lejártá előtt forgalomba hozott termékek esetében az ilyen kötelezettség előírása visszaható hatályú kötelezettségnek minősülhetett volna, ami jelentős gazdasági kockázatot jelenthetett volna a gyártók számára. E mérlegelés pedig analógia útján alkalmazható a fotovoltaiikus panelek tekintetében is, amelyek végül a 2012/19 irányelv uniós jogi rendelkezéseinek hatálya alá kerültek.
- 16 Másrészt, a fotovoltaiikus panelek gyártói megalapozott elvárásainak védelme szintén lehetséges marad. A gyártóknak ugyanis nem kellett számolniuk azzal, hogy a jövőben a hulladékok – tehát már a múltban forgalomba hozott fotovoltaiikus panelekből származó hulladékok – finanszírozása visszaható hatállyal őket fogja terhelni, és nem tudták az ilyen költségeket e panelek árába beépíteni. Ez komoly gazdasági kockázatnak teheti ki őket.
- 17 Harmadrészt az a tény, hogy a Cseh Köztársaság előbb saját maga fogadott el szabályozást a fotovoltaiikus panelek hulladékainak finanszírozására vonatkozóan, amelyet később az újonnan elfogadott uniós szabályozásnak megfelelően

módosítottak, amely azon panelekre is alkalmazandó volt, amelyek tekintetében az említett kötelezettséget korábban és éppen a nemzeti jog alapján előírták, egyenlőtlen bánásmóddhoz vezethetne a nemzeti jog által előírt kötelezettségnek már a 2012/19 irányelv átültetési határidejének lejártát megelőzően eleget tevő felhasználók tekintetében azokhoz képest, aki e kötelezettségüket nem teljesítették. A hulladékokról szóló törvény 37p. §-a ugyanis a szerződés megkötésére és a költségek e szerződés alapján történő előzetes finanszírozására irányuló kötelezettséget ír elő, amely finanszírozásnak egymást követően több részletre történő felosztással kell megvalósulnia. Így, ha valamely naperómű üzemeltetője a nemzeti jog rendelkezéseivel ellentétben nem tett eleget kötelezettségének, akkor a jogszabálynak a 2012/19 irányelv elfogadásából következő módosítását követően előnyösebb helyzetbe kerülhet azon gyártókhoz képest, akik kötelezettségüknek már eleget tettek. A finanszírozásért felelős jogalanyban bekövetkezett változás visszaható hatállyal rendelkezett volna azon jogalanyok tekintetében is, akik teljesítették kötelezettségüket.

- 18 Ebből a szempontból a Cseh Köztársaság azon érve is releváns lehet, amely szerint ha a nemzeti szabályozás elfogadásának időpontjában a finanszírozási kötelezettség teljesítésének módjaként nem a több részletre történő felosztást választották volna, hanem a teljes összeg egyben történő megfizetésének kötelezettségét írták volna elő, a felelősségnek egy másik jogalanyra történő későbbi átruházása – az újonnan elfogadott uniós szabályozásnak megfelelően – visszamenőlegesen módosíthatná az előírt és már teljes egészében teljesített fizetési kötelezettségre vonatkozó jogi szabályozást (szemben a részletekben történő fizetéssel).
- 19 Negyedszer, a Cseh Köztársaság nem az egyetlen olyan tagállam, amely a 2012/19 irányelv 13. cikkét a fotovoltaikus panelek tekintetében oly módon ültette át, hogy a fotovoltaikus panel forgalomba hozatalának időpontja, nem pedig a 2012/19 irányelvben meghatározott 2005. augusztus 13-i időpont alapján tett különbséget a hulladékgazdálkodás finanszírozásáért felelős jogalanyok között. A a kérdést előterjesztő bíróság ebben az összefüggésben a német (Elektro- und Elektronikgerätegesetz 7. §-a) és az osztrák (Elektroaltgeräteverordnung 10. §-a) jogi szabályozásra hivatkozik.
- 20 Ötödször, a kérdést előterjesztő bíróság egy, a Cseh Köztársaság által is felvetett gyakorlati problémára hivatkozik, amely szerint a gyártó, amely korábban fotovoltaikus paneleket hozott forgalomba, már nem feltétlenül létezik, és így már nem kötelezhető az e panelek hulladékaival való gazdálkodás finanszírozására. A kérdést előterjesztő bíróság ezzel összefüggésben felhívja a figyelmet a görög szabályozásra (a 23615/651/E.103. sz. miniszteri rendelet 16-B-3. cikke), amely szerint ilyen esetben a kötelezettség a felhasználót terheli.
- 21 Végezetül hatodik érvként a Bizottság 2012/19 irányelv átültetésének nyomán követésével kapcsolatos eddigi megközelítésére kell utalni. A Bizottság e tekintetben mindeztidáig nem indított a Cseh Köztársasággal szemben az uniós jog megsértése miatt kötelezettségzegés megállapítása iránti eljárást. A Cseh

Köztársaság állítása szerint még azt is megerősítették, hogy az alkalmazandó cseh rendelkezések összeegyeztethetőek az uniós joggal. Ez különösen igaz abban az összefüggésben, hogy a fotovoltaikus panelek vonatkozásában a 2012/19 irányelv 13. cikkét – amint az fentebb kifejtésre került – az egyes tagállamokban különböző módokon ültették át.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett második kérdésről

- 22 Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett első kérdésre adott igenlő válasz esetén felmerül a kérdés, hogy a Cseh Köztársaság felelős-e a felperesnek, mint naperómű-üzemeltetőnek az uniós jog megsértésével (azaz a 2012/19 irányelv 13. cikkének helytelen átültetésével) okozott kárért.
- 23 Az Európai Unió Bíróságának ítélkezési gyakorlatából kitűnik, hogy ahhoz, hogy valamely tagállamot ilyen kárért felelősségre lehessen vonni egy magánszeméllyel szemben, teljesülniük kell az ilyen kárért való felelősség következő feltételeinek: 1) az uniós jog megsértése (például valamely irányelv helytelen átültetése), 2) kár bekövetkezése a magánszeméllynél, 3) közvetlen okozati összefüggés a jogsértés és a kár bekövetkezése között, 4) az uniós jog kellően súlyos megsértése (például a Francovich és társai ítélet [C-6/90 és C-9/90 egyesített ügyek] és a 1996. március 5-i Brasserie du pêcheur és társai ítélet, [C-46/93 és C-48/93 egyesített ügyek]).
- 24 A kérdést előterjesztő bíróság szerint kétség merül fel azzal kapcsolatban, hogy az alapügy egyes fentiekben ismertetett körülményei hatással lehetnek-e e feltételek értékelésére.
- 25 E tekintetben releváns lehet különösen az a tény, hogy a jelen ügyben a tagállam (Cseh Köztársaság) nemzeti szinten maga szabályozta a fotovoltaikus panelek hulladécai finanszírozásának módját, mégpedig a fotovoltaikus paneleket az uniós szabályozás hatálya alá vonó 2012/19 irányelv elfogadását megelőzően, és a hulladékgazdálkodás finanszírozásának kötelezettségét az irányelv szerinti átültetési határidő lejártát (és a szóban forgó jogi szabályozás uniós szintű elfogadását) megelőzően forgalomba hozott fotovoltaikus panelek tekintetében is a gyártókra hárította.
- 26 Az alkalmazandó nemzeti jognak megfelelően a naperóművek üzemeltetői kötelesek voltak a fotovoltaikus panelek hulladékainak részletekben történő finanszírozására irányuló szerződéseket kötni 2013. június 30-ig, tehát olyan időszakban, amikor e jogi szabályozás nem volt ellentétes az uniós joggal. A 2012/19 irányelv elfogadását követően azonban a naperómű üzemeltetője és az előírt kötelezettség közös teljesítését biztosító jogalany közötti szerződés még mindig hatályban volt, és a naperómű üzemeltetőjének e szerződés értelmében továbbra is teljesítenie kellett kötelezettségét. E tekintetben először is az a kérdés merül fel, hogy ilyen esetben az irányelv átültetési határidejének lejártát követően felvethető-e egyáltalán az uniós joggal való összeegyeztethetlenség a részletek

megfizetése tekintetében, ha a kötelezettséget már az uniós szabályozás elfogadása előtt megállapították és részben már teljesítették.

- 27 Ráadásul a jelen ügyben és a fentiekben hivatkozott körülményekre figyelemmel a szerződés megkötésére és a hozzájárulásoknak e szerződés alapján a közös rendszerbe történő befizetésére a nemzeti jog alapján megállapított kötelezettség teljesítésének nem kell okozati összefüggésben állnia a 2012/19 irányelv átültetésével. Ezért felmerül az a kérdés is, hogy a 2012/19 irányelv helytelen átültetése miatt bekövetkezett állítólagos kár, amely helytelen átültetés következtében a naperómű üzemeltetője a fotovoltaikus panelek hulladékaival való gazdálkodás vonatkozásában akkor is köteles volt a díjat továbbra is fizetni, amikor az uniós jog értelmében a gyártónak kellett finanszíroznia e hulladékgazdálkodást, közvetlen okozati összefüggésben állhatott-e a 2012/19 irányelv nem megfelelő átültetésével, amint azt az uniós jog megköveteli.
- 28 E körülménynek az uniós jog megsértésének „kellő súlyosságára” vonatkozó követelmény tekintetében fennálló relevanciája szintén homályos. Az uniós szabályozás elfogadásából adódóan ugyanis visszamenőlegesen szállt át a felelősség a fotovoltaikus panelek tekintetében is, amelyek esetében a finanszírozást a nemzeti jog egy adott gazdasági szereplő számára már előírta, és amely kötelezettség már teljes mértékben teljesített is lehetett. Ebben az összefüggésben különösen fontos, hogy a 2012/19 irányelv 13. cikkét eltérően ültették át a különböző tagállamokban, és hogy a Bizottság nem állította – legalábbis a Cseh Köztársaság állítása szerint –, hogy az átültetés helytelen lett volna.
- 29 A Nejvyšší soud (legfelsőbb bíróság, Cseh Köztársaság) szerint az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések nem tekinthetők *acte clair*-nek vagy *acte éclairé*-nek. A Nejvyšší soud (legfelsőbb bíróság) mint olyan bíróság, amelynek határozatai ellen az EUMSZ 267. cikk értelmében nincs jogorvoslati lehetőség, szükségesnek tartja, hogy ezeket a kérdéseket a Bíróság elé terjessze. Tekintettel arra, hogy a 2012/19 irányelv 13. cikkét az egyes tagállamok a fotovoltaikus panelek vonatkozásában eltérően ültették át, az e kérdésekre adott válasz nemcsak az alapügyben, hanem az Európai Unió egészének szintjén is releváns lehet. A válasz lehetővé teheti tehát, hogy a jövőben az uniós jogot az Európai Unió valamennyi tagállamában egységesen alkalmazzák.